

Klimatfrågan – omöjlig men hoppfull

I likhet med andra stift har även Linköping haft samtal om klimatfrågan under arbetsnamnet "Kaffe med hopp på stiftets högsta topp". En ljummen septemberdag vandrade biskop Martin Modéus upp på Omberg tillsammans med fyra unga människor för personliga reflektioner om klimathot och klimaträttvisa.

262,8 meter över havet ligger Hjässan, en kal topp på det trädbeklädda Omberg. Utsikten är spektakulär. I väster breder Vättern ut sig, 77 kubikkilometer vatten som är hem för fiskar och Europas största dricksvattenkälla. På östra sidan ligger fågel-sjön Täkern och de feta jordarna där höstbruket pågår. I söder reser sig stora skogar. Sensommarvärme och vindstilla, kan det bli vackrare?

– Nästan så man blir religiös, skojar Martin Modéus för att sedan bli allvarlig:

– Det här är en planet som bara tokälskar oss. Borde det inte inspirera oss att ta hand om den, att älska den tillbaka?

KAFFETERMOSAR, FESTIS och humusmackor plockas fram. Runt bordet sitter förutom Martin de båda 14-åringarna Isak Lagerlöf och Alexander Rhodin från Heda och Ödeshög. Där bänkar sig också Malin Melander, Ageravolontär och församlingspedagog i Västervik, och Jorunn Hellman som är samordnare för nationell klimatomobilisering.

Malin har förberett några frågor:

På vilket sätt blev klimatfrågan personlig för dig? Finns det någon särskild händelse som fungerat som "väckarklocka"?

– Vi har stuga på Tjörn och där är jag varje sommar. Numera finns det inte längre några blåmaneter. Havet har blivit för varmt, säger Isak.

– Jag är årsbarn med boken "Tyst vår" (1962) som skrevs av den amerikanska biologen Rachel Carson. Den hade stor påverkan i flera år och präglade många av oss som växte upp då, berättar Martin.

Malin refererar också till en händelse i ungdomen:

Malin Melander, Martin Modéus, Alexander Rhodin, Isak Lagerlöf och Jorunn Hellman bänkar sig på Hjässan, omgivna av vatten, jord och skog.

FOTO: FREDRIK OLOFSSON

– Jag har mina lärare att tacka. De hade ett stort klimatengagemang och fick mig att välja ett gymnasieprogram med inriktning på "Hållbar utveckling".

Alexander och Isak är inte lika imponerade över skolans engagemang.

– Vi pratar faktiskt inte särskilt mycket om klimatfrågor på skolan. Det har väl varit på några NO-lektioner som det hänt, säger Alexander.

– Vi borde prata mer om klimatet, det är ju en överlevnadsfråga, lägger Isak till.

Ingen av dem känner någon större klimatoro. Men Jorunn reflekterar över framtiden:

– **OM JAG** får barn om låt säga fem år, då kommer de att vara i min ålder runt 2050. Om vi inte bromsar temperaturhöjningen och dess effekter, kommer det gå att leva då? Det är skrämmande att tänka på, säger hon, väl medveten om att detta är klimatförändringar som människor drabbas av redan idag – fast i andra delar av världen.

– Precis. Klimatförändringarna är här och nu, inte bara något

FAKTA

Klimaträttvisa på hög höjd

● 1 september till 15 november pågår Act Svenska kyrkans kampanj med fokus på klimaträttvisa. Flera stift har bjudit in till vandringar och samtal under arbetsnamnet "Kaffe med hopp på stiftets högsta topp". Luleå stift har varit värst, där gick vandringen till Kebnekaise (2 103 m ö h), det vill säga Sveriges högsta topp. Betydligt blygsammare höjder blir det i Lunds stift. I början av november gör biskop Johan Tyrberg vandringar till skånska Magleröd (212,2 m ö h) och Rävabacken (189 m ö h) i Blekinge. Den topografiskt intresserade undrar kanske vad som är högsta toppen i Linköpings stift (det är inte Hjässan)? Högst reser sig Rödjestugeberget (343 m ö h) i småländska Aneby, bara några meter högre än det mer kända Skurugataberg i Eksjö.

Läs mer om kampanjen för klimaträttvisa:

● www.svenskakyrkan.se/act/klimatrattvisa

Det här är en planet som bara tokälskar oss. Borde det inte inspirera oss att ta hand om den, att älska den tillbaka?

långt där framme. Vi måste höja blicken, tänka på de som drabbas nu. Klimaträttvisa kräver en ansvarsmedvetenhet hos oss, säger Martin.

ALLA ÄR överens om att kyrkan har en viktig roll – både som påtryckare på beslutsfattare och som inspiration.

– Det ligger i kyrkans DNA att gå i det omöjliga men att vända det till hopp. Hoppets själva innebörd är ju "det här är omöjligt – det här ska vi göra!". Paradoxalt, men i detta har människor, genom tiderna, orkat lite till också i svåra lägen, säger biskopen och fortsätter:

– Här blir församlingen och gemenskapen viktig. Vi kan sjunga och be tillsammans. Vi kan

delat bibelberättelser där vi känner igen hur människor som gått före oss levt i trängda situationer, liknande dem som vi går genom. Tillsammans med varandra och tillsammans med Gud.

– Ja, det är viktigt att hitta en gemenskap. Ibland får jag höra att vi inte ska prata så mycket om klimatutmaningar, att det ger klimatångest eller bara passiviserar. Men är vi många så kan vi vara i det svåra. När några känner "det här kommer inte att gå", då känner andra att de orkar. Och så byter vi plats, vi "växelorkar", säger Malin.

– **ÄH, VILKET** bra ord, utbrister alla innan de gör sig redo för att bryta upp. Medan solen försvinner någonstans på västgötasidan av Vättern påbörjas hemfärden.

Den ansträngande vandringen upp till Hjässan har blivit en behaglig promenad nedför. Vi växelorkar tillsammans.

KATARINA SANDSTRÖM BLYME